

Ulloq unnuarlu paaqqinniffik Sungiusarfik Ikinngut
Elisabeth Thomsensvej 15
3952 Ilulissat

15. juli 2022

All. nr./brevnr.:

2021-900-0006-38

Sull./sagsbeh.: MS/jh

Ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi Ikinngummi misissuineq

1. Aallaqqaasiut

Sungiusarfik Ikinngummi (matuma kingornatigut Ikinngummik taaneqartartusami) Ilulissaniittumi misissuineq siumut ilimasaarutigineqareersimasoq Inatsisartut Ombudsmandiannit misissuiartortunit 21. aamma 22. marts 2022-mi ingerlanneqarpoq. Misissuineq taanna Ombudsmandeqarfiup ataatsimut sulineranut ilaatillugu ingerlanneqarpoq, taamaalillunilu naammagittaalliummik aalajangersimasumik tunngaveqarani misissuinerulluni.

Misissuinerup inatsiseqartitsinikkut tunngavia pillugu paasissutissat nalunaarsiamut ilanngussamiittut innersuussutigaaqka.

Misissuiartortut tassaapput fuldmægtig Amalie Gustafsson, fuldmægtig Monica Schnügger aamma oqalutsi/nutserisoq Gerda Kreutzmann Ombudsmandeqarfimmeersut. Taakkua saniatigut Drude Daverkosen innarluutillit oqaaseqartartuanit Tiliumeersoq peqataavoq.

Misissuinermi eqqartorneqartut ilaannaat nalunaarusiami matumani ilanngunneqarput.

Ikinngut aamma Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalackersuisoqarfik (matuma kigornatigut Naalackersuisoqarfimmik taaneqartartussaq) nalunaarsiaagallartoq pillugu oqaaseqaamminnik saqqummiussinissaminnut periarfissineqarput. Ikinngummi pisortaqatigiit oqaaseqaataat 4. maj 2022-mi tiguakka. Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup oqaaseqaatai Ikinngutillu ilassutaasunik oqaaseqaatai 20. juni 2022-mi tiguakka.

2. Misissuinerup piareersarneqarnera ingerlanneqarneralu

Ikinngut misissuiartussamaarnermik oqarasuaatikkut 8. februar 2022-mi ilisimatinneqarpoq, misissuinerlu pillugu paasissutissat amerlanerusut allakkatigut 11. februar 2022-meersutigut tigullugit. Ikinngut tamatumunnga atatillugu qinnuigaara sulisut, najugaqartut ilaqutaasullu tamaasa misissuiartussamaarnermik misissuiartortunillu oqaloqateqarnissamut periarfissaqarnerannik ilisimateqqullugit.

Naalackersuisoqarfik misissuiartussamaarnermik e-mailikkut 24. februar 2022-meersukkut ilisimatippara. Naalackersuisoqarfiup misissuinerup ilaani erseqqinnerusumik isumaqatigiissutigineqartumi alapernaasertitaasutut peqataasinnaanera tamatumunnga peqatigitillugu neqeroorutigaa, tamannalu kissaatigineqarpat ilisimateqqullunga. Naalackersuisoqarfiup tamatumunnga atatillugu oqaatigaa misissuinermi peqataanissani kissaatiginngikkini.

Paaqqinniffik najugaqartullu pillugit allakkatigut paasissutissat assigiinngitsut misissuineq sioqqullugu Ikinngummit tiguakka.

Ikinngummi pisortaqatigiit tassaasut pisortaq, pisortap tullersortaa kiisalu immikkoortortaqarfiit pisortaat pingasut misissuiartortunit misissuinermi oqaloqatigineqarput. Taakkua saniatigut sulisut 15-it, najugaqartut 11-t ilaqutaasullu pingasut misissuiartortunit ataasiakkaarlugit oqaloqatigineqarput.

Ikinngutip initai misissuiartortunit aammattaaq misissorneqarput.

3. Ikinngut pillugu ataatsimut oqaatigisassat

Ikinngut tassaavoq inuusuttunut inersimasunullu ulloq unnuarlu paaqqinniffik Namminersorlutik Oqartussat pigisaat. Ikinngut 1980-imi sananeqarpoq, ininullu

nutaanut 2022-mi januarimi nutserluni. Ikinngut najugaqartunut 20-nut inissaqarpoq. Najugartut ukiuni kingullerni 15-init qummut ukioqartuusimapput.

Ikinngummi najugaqartut eqqarsartaatsikkut timikkulluunniit innarluuteqartuupput.

Ikinngut sisamanik immikkoortortaqarfeqarpoq: A, B, C aamma D. Immikkoortortaqarfiit A aamma B illumi ataatsimiipput, immikkoortortaqarfiillu C aamma D illumi allami ataatsimoorlutik. Immikkoortortaqarfiit tamarmik immikkut ataatsimut igaffeqarput ininillu ataatsimoortarfeqarlutik.

4. Ombudsmandip pingaarnerusutigut naliliinera

Pingaarnertut paasisara unaavoq Ikinngut najugaqartunut ininik kusanartunik ipiitsunillu neqerooruteqartoq kiisalu sulisut najugaqartunik isumassuillaqqissuusut tusarnaallaqqissuullutillu.

Paasisara aammattaaq unaavoq najugaqartut amerlanerpaartaasa Ikinngummi najugaqarnertik nuannarigaat.

Pissutsit arlallit oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqalersippaanga. Taakku tuliuttuni imm. 5-imit 13-imut allaaserineqarput.

5. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik ilisimasaqannginneq

5.1. Ikinngut e-mailinni 11. februar 2022-meersumi qinnuigaara najugaqartunut pissaanermik atuisarneq pillugu tunaartarisassami assilineri uannut nassiateqqulugit. Pissaanermik atuinermi immersugassat tallimat immersorneqarsimasut e-mailikkut 21. februar 2022-meersukkut tiguakka, matumani pissaanermik atuinissamut siumut akuersissut ataaseq kiisalu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip assilineri ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Ikinngutip najugaqartunut pissaanermik atuinermi tunaartarisassaasa assilinerinik tigusaqanngilanga.

Pisortaqatigiit misissuinermi itisiliillutik oqaatigaat najugaqartunut pissaanermik pinngitsaaliinermilluunniit atuisoqartannginnissaa suliniutigineqartoq kiisalu najugaqartunut pissaanermik atuneq ataatsimut isigalugu pisariaqartinneqanngit-

soq. Paasisara unaavoq Ikinngut najugaqartunut pissaanermik atuisarneq pillugu allassimasunik tunaartarisassaqaanngitsoq.

Pisortaqatigiit oqaloqatigiinnermi oqaatigaat misissuineq sapaatit akunnerannik ataatsimik sioqqullugu najugaqartumut pissaanermik atuisoqarsimasoq, Ikinngu-tillu pissaanermik atuineq pillugu immersugassaq pisoq pillugu immersorlugu ingerlakkaa. Pisumi pineqarpoq najugaqartoq niuertarfimmi bamsiserusussima-soq. Sulisup najugaqartoq oqarfigisimavaa bamsisinissaminut akissaqanngitsoq. Najugaqartup tamanna kamaatigisimavaa, sulisullu najugaqartoq taliatigut tigul-lugu niuertarfimmit aneqatigisariaqarsimallugu.

Sulisup allap pisoq alla oqaluttuaraa, tassanilu najugaqartoq qinnuigineqarsima-voq oqarasuaatini angallattagaq ileqqullugu, pineqartormi suli nerisimanngim-mat. Najugaqartup oqarasuaatini iliumasimanngilaa, taamaattumillu sulisup oqa-rasuaat pineqartumit tigusimallugu. Najugaqartup tamanna kamaatigisimavaa, sulisorlu kiiniarsarisimallugu. Paasisara unaavoq najugaqartoq sulisut arlallit as-saasigut tamatuma kingornatigut tiggummisimagaat. Paasisara aamma unaavoq pisoq taanna nalunaarutigineqarsimanngitsoq.

Sulisut pingajuata oqaatigaa Ikinngutip oqarasuaatit angallattakkat, iPadit il.il. a-torneqarnerat pillugu politikkaa, immikkoortumi 7-imi sukumiinerusumik allaase-rineqartoq, sulisut taaneqartunik taakkuninnga najugaqartut pinngitsaalillugit ar-saarinnittariaqartarnerannut pissutaagajuttartoq. Sulisup taassuma aammattaaq oqaatigaa najugaqartut pissaanermik sapaatit akunnerannut ataasiarluni-marlo-riarluni atuiffigineqartartut.

Sulisut sisamaata oqaatigaa najugaqartut pissaanermik sapaatit akunnerannut ataasiarluni atuiffigineqartartut.

Pisortaqatigiit oqaloqatigineqarneranni misissuiartortut maluginiarpaat Ikinngut pissaanermik atuinissamut siumut akuersissummik pissarsiniartarsimanngitsoq, naak pissaanermik atuinissamut siumut akuersissummik qinnuteqarnermi im-mersugassaq atorneqartarsimagaluartoq. Pisortaqatigiit oqaatigaat tamanna kukkunerusoq, pissaanermimmi siumut akuerisaasumik atuinissamik qinnuteqaat naammassillugu suli suliarineqarsimanngimmat. Pisortaqatigiit oqaatigaat pis-

saanermik atuinermi immersugassat eqqortut atorneqartarnissaat siunissami eq-qumaffiginiaarsik kiisalu pissaanermik atuinermi immersugassaq eqqortoq mas-sakkut immersorneqartoq.

Pisortaqatigiit misissuiartortunut aamma oqaatigaat sulisut pingasut pissaaner-mik atuisarneq aporaannernillu aaqqiiniartarneq pillugit pikkorissartitsinermi pe-qataasimasut. Sulisunit pikkorissartitsinermi tassani peqataasunit pingasunit taakkunannga ataatsip pikkorissartitsinermi modulip aappaa amigaatigaa, suli-sullu allap ataatsip pikkorissarnini naammassinngitsoorsimallugu.

Pisortaqatigiit pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip periarfissarititaanik ata-at-simut isigalugu ilisimasaqannginnertik oqaatigaat. Sulisut misissuiartortunit oqa-loqatigineqartut ataatsimut oqaatigaat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit namminneq ulluinnarisaminnut ataneqartillugu paasiuminaatsikkitsik atornissaa-lu ajornartorsiutigitsik. Sulisut aamma oqaatigaat sulisut pikkorissarsimasut ili-simasaminnik sulisunut pikkorissarnernut peqataanissaminnut suli periarfissa-qanngitsunut avitseqatiginnittarneq pikkoriffigigaat.

5.2. Ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi najugaqartoq pisariaqartitaatut paaqqutari-sinnaajumallugu isumassorsinnaajumallugulu pinngitsaaliinerup allatut ajornar-tumik atortariaqarfiinik pisoqarsinnaanera paasisinnaavara. Ullorli unnuarlu paaqqinniffinni sulisut najugaqartunut pissaanermik inatsimmi aalajangersarne-qartunik unioqqutitsinngitsuinnarnik atuisarnissaat taamatullu pissaanermik atui-nerup najugaqartut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnerat pisariaqarnera-tut mianeralugu pisarnissaat soorunalimi pingaartuuvoq.

Paaqqutarinniffimmi sulisut najugaqartunut timikkut pinngitsaaliinermik il.il. atui-nissamut periarfissaat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisikkut (isumaginnin-nermik suliaasaqarfinni pissaanermik atuneq pillugu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 1-ikkut, 21. november 2013-imeersukkut kingusinnerusukkut allannguute-qartinneqarsimasukkut)¹ aalajangersarneqarput.

¹Tamatuma saniatigut ilimagisariaqarpoq pisuni immikkut ittuni pissaanermik atuisoqarsinnaassasoq, imminut illersortariaqalernermi allatullu ajornartumik iliuuseqartariaqalernermi tunngaviit tunngavigalu-git.

Inatsimmi tassani pingaarnertut tunngaviit ilaat arlallit tulluuttuni naatsumik nasuiarpakka. Oqaatigaara imaassinnaasoq ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqartut ilaannaat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi pineqartut ilaatinneqartut. Taamaalilluni pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip ilaa inunnut 18-inik taakkulu sinnerlugit ukiulinnut tunngasoq taamaallaat inunnik aalajangersimasunik tarnikkut pissutsimikkut annertuumik ataavartumillu piginnaanikillismasunik timikkut pinngitsaaliinermik atuinissamut periarfissamik imaqarpoq, tak. § 3. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip ilaa meeqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut tunngasoq piumasaqaatinik amerlanerusunik imaqaanngilaq, tak. pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 2. Malittarisassat najugartunut 18-inik taakkulu sinnerlugit ukiulinnut tunngasut tulluuttuni aallaavigineqarput.

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit aalajangersakkanik arlalinnik inuit pissaanermik atuiffigineqarsinnaasut ataqqinassusiiaanngitsumik inatsiseqartitsinikkullu innarlitsaaliinermi illersorneqarsinnaasumik pineqartarnissaannik qulakkeereqataasunik imaqarpoq. Pissaanermik atuneq aammattaaq anguniarneqartumut naammaginatsumik naapertuuttuussaaq, tak. § 30, imm. 2, sapinngisamillu qajassuussinerpaamik sivikinnerpaamillu pineqartumut najuuttunullu allanut sapinngisamik mianerinninnerpaamik pissalluni, taamaalilluni pisariaqaanngitsumik innarliineq akornusiinerlu pinngitsoortinneqarsinnaaqqullugit, tak. § 30, imm. 1. Aalajangersagaq taanna imaattunik oqaasertaqarpoq:

“§ 30. Pissaanermik atuinerit allatigulluunniit nammineq aalajangiinissamut pisinnaatitaaffimmum akuliunnerit qanorluunniit ittut atorineqalersinnagit, iliuuseqarfiginninnernut pisariaqartinneqartunut inuk pineqartoq nammineq piumassutsimik peqataatinniarlugu kommune sumiiffigisaq periarfissanik tamanik atuisaaq.

Imm. 2. Pissaanermik atuneq anguniakkamut naleqqiullugu imminnut naapertuuttumik atsikkutigiissapput. Iliuuseqarfiginninnerit minnerusumik akuliuffiusut naammappata, taakku atorineqassapput.

Imm. 3. Pissaanermik atuneq sapinngisamik mianersortumik sapinngisamillu sivikinnerpaamik pissaaq, aamma pineqartumut allanullu najuuttunut sapinngisamik mianerinnilluni pissalluni, taamaasilluni pisariaqaanngitsumik kanngunarsaasoqassanngimmat akornutissarsisoqaraniluunniit. Nikanarsaataasumik, asissuisumik allatigulluunniit nikassaasumik pinninneq inerteqqutaavoq.”

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit taamaallaat pinngitsaaliinermik atueriaatsit inatsimmi erseqqissumik taaneqarsimasut kisimik atorneqarnissaannut aappaattut periarfissiivoq. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisikkut aalajangersarneqarpoq akuliunnerit taakku qanoq iliorluni qaqugukkullu pisassanersut. Soorlu nangimik taarsiinermi inuup aalajangerlugu tigummineqarnerani iluaqu-sersuutini atuisoqassanngilaq, aalajangiillunilu tigumminninneq aatsaat pisin-naalluni tamanna inuk taanna isumassorsinnaajumallugu pisariaqarluinnarpat. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 33-kkut aalajangersarneqarpoq, tassanilu pisuni timikkut eqqiaanermik taaneqartartuni pissaanermik atuneq sukumiinerusumik aalajangersaavigineqarpoq. Aalajangersagaq taanna imaattunik oqaasertaqarpoq:

“§ 33. Kommunimi sumiiffigisami kommunalbestyrelsi qaqutigut aalajangiisinnaavoq najugaqarfittut ulluuneraniluunniit neqeroorummi pisortaq, imaluunniit sulisoq, pisor-tamit taamatut iliornissamut piginnaatinneqartoq inummik aalajangersimasumik ti-gumminnilluni pissaanermik atuisinnaasoq, inuttut eqqiluisaarnermut atatillugu pine-qartup isumassorneqarnissaata isumaginissaanut tamanna pisariaqarluinnartutut isi-gineqarpat. Inuttut eqqiluisaarnermut atatillugu pissaanermik atuinerup siunissami pinngitsoornissaa peqatigisaanik qulakkeerniarneqassaaq.

Imm. 2. Imm. 1 naapertorlugu timikkut pissaanermik atuneq eqqiluisaarnermik pi-suni tulliuttuni akuerineqarsinnaassaaq:

- 1) Kigutiniq saliineq.
- 2) Unngiarneq.
- 3) Qulinneq, uffarneq atisanillu taarsiineq.
- 4) Nujaajartinneq kukiartinneq.
- 5) Nangernik nalequttanillu taarsiineq.
- 6) Amerissaaneq.
- 7) Ulussat iluini qarngullu iluani nerisat sinnikuinik peersineq.

Imm. 3. Kommunilbestyrelsip aalajangiinerani eqqiluisaarnermi pissutsit piviusut suut aalajangiinermi pineqarnerisut erseqqissaatigineqassaaq.

Imm. 4. Aalajangersimasumik tigumminninnermut ikiuutitut atortunik atuisoqassan-ngilaq, aamma aalajangersimasumik tigumminneriaaseq taamatullu iliornikkut angu-niagaasoq imminnut naleqqiullutik atsikkutigiissallutik.

Imm. 5. Aalajangersagaq manna naapertorlugu timikkut pissaanermik atuneq piffis-sami qaammatit pingasut tikillugit sivilissusilimmi akuerineqarsinnaavoq. Kommunil-bestyrelsi piffissamik sivitsuisinnaavoq, qaammatinilli arfinillinnit sivilissusunngitsu-

mik, pineqartumi eqqiluisaarnikkut pissutsit pitsaanerulersinniarlugit periutsit allat peqatigisaanik ineriartortinneqassammata, tak. imm. 2, oqaaseqatigiit aappaat.

Imm. 6. Inuup imm. 1 naapertorlugu siusinnerusukkut aalajangiiffigineqareersup tarnikkut pissutsimigut annertuumik ataavartumillu piginnaasakillisisimanagera sulii ajor-seriaateqaqqippat, pisuni eqqiluisaarnermut tunngasuni aalajangersimasumik tigumminnilluni timikkut pissaanermik atuinissamut akuersissut piffissamut qaammatit pingasut tikillugit atuuttussaq pillugu aalajangiisoqaqqissinnaavoq, piffissaq qaammatit 6 tikillugit sivitsorneqarsinnaalluni.”

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit suliamik suliarinninnermut atatillugu piumasaqaatinik arlalinnik pingajuattut imaqarpoq, piumasaqaatillu taakku piumasaqaatinut suliaasat suliarineqartarnerat pillugu inatsisikkut (pisortat ingerlatsineranni suliaasat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 8-kkut, 13. juni 1994-imeersukkut kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasukkut) aalajangersarneqartunut tapertaapput.

Soorlu timikkut eqqiluisaarnermut atatillugu aalajangiilluni tigumminninnerq najuqaqartup kommunitut uninngavigisaani kommunalbestyrelsip aalajangiinera tunngavigalugu pisussaavoq, tak. pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 33-mi qulaani issuarneqartumi imm. 1. Ilaquttat taamaattoqarpallu nakkutilliisup pineqaatitut eqqarsaatigineqartut pillugit oqaaseqaataat kommunip aalajangiineraanut tunngavittut ilaatigut pigineqassapput, tak. pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 41, nr. 4 imaattunik oqaasertaqartoq:

“**§ 41.** §§ 31, 33, 34 aamma 35 naapertorlugit kommunalbestyrelsip aalajangiinerinut tunngavittut tulliuttut pigineqassapput:

[...]

4) pineqaatitut eqqarsaatigineqartut pillugit ilaquttat taamaattoqarpallu nakkutilliisup oqaaseqaataat.”

Kommunalbestyrelsip aalajangiinera Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut aalajangiinerup kingornatigut naammagittaalliutitigineqarsinnaavoq. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 48, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq. Aalajangersagaq taanna imaattunik oqaasertaqarpoq:

§ 48. §§ 31, 33, 34, 35, 36, imm. 2, 38, 39, imm. 2 aamma § 42, imm. 3 naapertorlugit kommunalbestyrelsip aalajangiineri Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut apuunneqarsinnaapput.

Imm. 2. Inuk aalajangiineri pineqartoq nammineq naammagittaalliuteqarsinnaangippat, uisup nuliaasulluunnit, ilaqqut, nakkutilliisup imaluunniit allap inummut pineqaammik pineqartumut sinniisup kommunalbestyrelsip aalajangiinera naammagittaalliutigisinnaavaat.”

Pissaanermik atuinerit suugaluartulluunniit tamatuma saniatigut kommunitut uninngavigisami kommunalbestyrelsimut Naalakkersuisunullu nalunaarutigineqartussaapput. Nalunaarutiginnittarneq pillugu malittarisassat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi ilaatigut § 53-ikkut aalajangersarneqarput. Aalajangersagaq taanna imaattunik oqaasertaqarpoq:

§ 53. § 36 naapertorlugu najugaqarfissatut neqeroorummut tigutinneq pissaanermillu atuinerit assigiinngitsut tamarmik, ilanngullugit §§ 30-35 naapertorlugit pineqaatinut atatillugu pissaanermik atuinerit, najugaqarfittut neqeroorummit nalunaarsorneqassapput, kommunimilu sumiiffigisami kommunalbestyrelsimut Naalakkersuisunullu nalunaarutigineqassallutik.

Imm. 2. Immikkoortoq III naapertorlugu nalunaarsuineq nalunaaruteqarnerlu pissaaq nalunaaruteqarnermut immersugassat immikkut ittut Naalakkersuisunit suliarineqartut atorlugit.”

5.3. Pisortaqatigiit sulisullu misissuineri oqaloqatigineqarneri aallaavigalugit paasisara unaavoq immikkoortuni A/B-mi pissaanermik atuisarneq immikkoortor-taqarfinni C/D-mi pissaanermik atuisarnermut sanilliullugu assigiinngissuteqar-torujussuusoq, uangami paasisara unaamat immikkoortuni A/B-mi pissaanermik qaqutiguinnaq atuisoqartartoq, immikkoortunili C/D-mi najugaqartunut pissaanermik atuisoqakulasartoq.

Paasisara aamma unaavoq pissaanermik atuisarneq pillugu malittarisassaqaqarnera pisortaqatigiit sulisullu nalunngikkaat, pissaanermilli atuisarneq pillugu inatsisit pissaanermik atuinissamut sutigut periarfissiinera ilisimaneqanngitsoq.

Paasisara aammattaaq unaavoq nalunaarutiginninnermi immersugassat pisortaqatigiit kiisalu sulisut ilaasa arlallit nalunngikkaat pissaanermillu atuinerit amer-

lasuut nalunaarutigisarlugit, taamaakkaluartorli pissaanernermik atuinerit ilaannaat nalunaarutigineqartartut.

Oqaatigaara eqqortumik nalunaarutiginnittarneq ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi pissaanermik atuinerimik – kommunit, Naalakkersuisut Ombudsmandeqarfiullu – pingaarnerusutigut nakkutilliineranni pinngitsoorneqarsinnaanngitsoq. Taamaallilluni pissaanermik atuinerimik nalunaarutiginninneq Ikinngummi najugaqartut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnerannik qulakkeerinneqataavoq.

Paasissutissat misissuiartortut tigusimasaat tunngavigalugit eqikkaallunga inerniliivunga Ikinngut pissaanermik atuinerimik piffissami sivilisunerusumi annertunerusutigut nalunaarutiginnittarsimanngitsoq, taamaattumillu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassat Ikinngummi najugaqartut eqqarsaatigalugit unioqqutinneqartarsimasut.

Ikinngutip nalunaarusiamut matumunnga missingiut tunngavigalugu oqaatigaa paaqqinniffiup timikkut eqqiluisaarnermut nangingillu taarsiinermut atatillugu aalajangiilluni tigumminneriaatsit pillugit ilisimasassat amigaatigigai.

Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup nalunaarusiamut matumunnga missingiut tunngavigalugu oqaatigaa Ikinngut pissaanermik atuinerimik siumut akuerisaasumik nalunaarutiginninnermik immersukkamik nassiussinermut atatillugu qinnuigineqarsimasoq kommunalbestyrelsip innutaasumut pissaanermik atuisoqarsinnaaneramik aalajangiinerata assilinera nassiateqqullugu.

Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup nalunaarusiamut matumunnga missingiut tunngavigalugu oqaatigisai aallaavigalugit paasisara unaavoq Isumaginninnermi Aqutsisoqarfiup Ikinngut qinnuigisimagaa kommunalbestyrelsip akuersissutaa pigineqanngikkaangat nalunaarutiginninnermi immersugassaq pissaanermik atuinerimik akuerisaanngitsumik nalunaarutiginninnermi atorneqartartoq atortaqqullugu.

Paasisara aamma unaavoq Isumaginninnermik Aqutsisoqarfik pissaanermik atuinerneq akuerisaasoq pillugu kommunalbestyrelsip aalajangiineramik imaluunniit pis-

saanermik atuinermik akuerisaanngitsumik nalunaarutiginninnermi immersukkamik Ikinngummit sulitigusaqarsimanngitsoq.

Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup ilassutitut oqaatigaa pissaanermik atuineq pillugu nalunaarutiginninnermik Ikinngummit tigusaqartoqaraangat Ikinngummut malugeqqullugu oqarfigineqarajuttartoq nalunaarutiginninnerit pisumit ullut pingasut iluanni nassiunneqartartussaasut.

Ikinngutip Isumaginninnermillu Aqutsisoqarfiup oqaaseqaataat tusaatissatut tiguakka, qinnutigaluguli kommunalbestyrelsen pissaanermik atuineq siumut akuerisaasoq pillugu aalajangiinerata assilinera uannut nassiuteqqullugu.

Ataatsimut isiginnillunga isumaqarpunga pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik ilisimasaqannginnerup najugaqartut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnerat annertuumik sanngiillisissimagaa.

Inassutigaa sulisut tamarmik pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassanik pisariaqarneratut ilisimasaqalersinneqarnissaat Ikinngutip suliniutigissagaa.

Uanga paasinninnera unaavoq matumani annertunerusutigut kukkussuteqartoqarsimasooq sumiginnaasoqarsimasorlu. Taamaattumik Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23 tunngavigalugu nalunaarfigaara. Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik suliassaqarfimmi oqartussaasuusoq aammattaaq nalunaarfigaara.

6. Pissaanermik atuinermik nalunaarutiginnittarneq

6.1. Ikinngut e-mailikkut 11. februar 2022-meersukkut ilaatigut qinnuigaara 2021-mi 2022-milu pissaanermik atuisimanernik nalunaarutiginninnerit tamarmik assilineri uannut nassiuteqqullugit. Qulaani allaaserineqartutut pissaanermik atuineq pillugu immersugassat immersorneqarsimasut tallimat assilineri e-mailikkut 21. februar 2022-meersukkut tiguakka, matumani pissaanermik atuineq siumut akuerisaasoq pillugu immersugassaq ataaseq kiisalu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip assilinera ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Pissaanermik atuinerit nalunaarutigineqarsimasut pillugit takussutissiaq taamatuttaaq tiguara, tassanngalu ersepoq 2021-mi pissaanermik atuinerit tallimat nalunaarutigineqarsimasut, 2022-milu manna tikillugu pissaanermik atuinerit nalunaarutiginnittoqarsimanngitsoq. Qulaanili oqaatigineqartutut pisortaqatigiit oqaatigaat misissuineq sapaatit akunnerannik ataatsimik sioqqullugu pissaanermik atuinerup immersugassaq atorlugu nalunaarutiginiarneqarnera suliarineqartuq.

Immikkoortumi 5.1-imi taamatuttaaq allaaserineqartutut sulisut arlallit oqaatigaat arlalinnik pissaanermik najugaqartunut atuiffiusunik pisoqartarsimasoq. Paasisara unaavoq pissaanermik atuinerit sulisut misissuiartortunut qulaani taaneqartutut oqaatigisaasa amerlanersaat kingusinnerusukkut nalunaarutigineqarsimasut.

6.2. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 32, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq aalajangiilluni tigumminninneq inerteqqutaanngitsoq, inuup timikkut annertuumik ajoqusernissamut imminut allanilluunniit ulorianartorsiortitsilernissaa ilimanavissumik aarlerinaateqarpat, pisunilu ataasiakkaani pissutsit tamanna pisariaqarluinnartippassuk. Pissaanermik taamatut atuineq pisuni ataasiakkaani pissutsinut naleqqussarneqassaaq, pisariaqarluinnartumillu qaangiisuussanani, tak. § 32, imm. 2. Aalajangersakkat taakku imaattunik oqaasertaqarput:

“§ 32. Inummik aalajangerlugu tigumminilluni, imaluunniit inimut allamukaassilluni timikkut pissaanermik atuineq inerteqqutaanngilaq, imaappat:

- 1) inuup timikkut annertuumik ajoqusernissamut imminut allanilluunniit ulorianartorsiortitsilernissaa ilimanavissumik aarlerinaateqarpat, aamma
- 2) pisuni ataasiakkaani pissutsit tamanna pisariaqarluinnartippassuk.

Imm. 2. Imm. 1 naapertorlugu pissaanermik atuineq pisuni ataasiakkaani pissutsinut tulluarsagaassaaq, pisariaqarluinnartumillu qaangiissanani.

[...]”

Pissaanermik atuineq suugaluartorluunniit najugarfiup nalunaarsortussaavaa kommunimilu uninngavigisami kommunalbestyrelsimut aamma Naalakkersuisu-

nut nalunaarutigisussaallugu, tak. pissaanermik atuisarnej pillugu inatsimmi § 53, imm. 1. Nalunaarsuineq nalunaarutiginninnerlu nalunaarutiginninnermi immersugassat immikkut ittut atorlugit pisussaavoq, tak. inatsimmi § 53, imm. 2 qulaani issuarneqartoq.

Pisumi inatsimmik unioqqutitsiffiusumi nalunaarsuineq ingerlaannartumik kingusinnerpaamillu pineqaatip aallartinneqarnerata aqaguani pisussaavoq. Tamanna pissaanermik atuisarnej pillugu inatsimmi § 54, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Pineqaatit taamaattut kommunimi uninngavigisami kommunalbestyrelsimut aamma Naalakkersuisunut ingerlaannartumik kingusinnerpaamillu ullut pingasut qaangiutsinnagit nalunaarutigineqassapput, tak. pissaanermik atuisarnej pillugu inatsimmi § 54, imm. 2 imaattunik oqaasertaqartoq:

“§ 54. Malittarisassanik unioqqutitsisoqartillugu, pissaanermik atuinerup ingerlaqqiinnarnissaanik aalajangiisoqarsimatinnagu, imaluunniit illersuisariaqalernermut ajornartuulernermiluunniit pisinnaatitaanermut atatillugu akuliunneq pisimappat, ingerlaannaq nalunaarsuisoqassaaq, pineqaatillu aallartinneraniit kingusinnerpaamik aqaguani nalunaarsuisoqassalluni.

Imm. 2. Pineqaatit imm. 1 naapertorlugu nalunaarsorneqartut ingerlaannaq, kingusinnerpaamillu ullut pingasut qaangiutsinnagit kommunimi sumiiffigisami kommunalbestyrelsimut Naalakkersuisunullu nalunaarutigineqassapput.”

6.3. Uanga naliliinera unaavoq pisortaqatigiit pissaanermik atuinermik nalunaarutiginninnissamut piffissaliussat ilisimanngikkaat kiisalu pissaanermik atuinerit qanoq iliorluni eqqortumik nalunaarutigineqartarnissaat pillugu paasissutissat amigaatigigaat.

Uanga naliliinera aamma unaavoq sulisut pissaanermik atuisarnerisa annertussusiat pisortaqatigiit ilisimanngikkaat.

Paasissutissiissutigineqartut aallaavigalugit tunngaviutittariaqarpara pisunik pissaanermik atuiffiusunik pissaanermik atuisarnej pillugu inatsimmi tamanna pillu-

gu malittarisassat malillugit nalunaarutigineqarsimanngitsunik siusinnerusukkut pisoqartarsimasoq sulilu pisoqartartoq.

Ikinngutip Ikinngummi najugaqartunut pissaanernik atuisarsimanernik nalunaarsuisarsimannginnera nalunaarutiginnittarsimannginneralu isorisarialerujussuurtut isigaara.

Inassutigaa pisut pissaanermik atuiffiusut suliassaqarfimmi tassani inatsit malillugu nalunaarutigineqartarnissaat Ikinngutip siunissami qulakkiissagaa.

Inassutigaarattaaq Ikinngummi pisortaqatigiit sulisullu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi nalunaarsuisarneq pillugu malittarisassanik pisariaqartinneqartumik ilisimasaqarnissaat Ikinngutip Namminersorlutik Oqartussat suleqatigalugit pingaarnerusutigut qulakkiissagaa kiisalu pisariaqartinneqartutut annertutigisumik ilinniarteqqinneqartarnissaat isumagissagaa.

Immikkoortumut tassunga atatillugu annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.

7. Najugaqartut namminneq aalajangiisinnaatitaanerat

7.1. Misissuiartortut misissuinermi maluginiarpaat najugaqartut tamulugassaat (snacks), mamakujuutaat, sodavandiutaat, cigaretsiutaat, oqarasuaataat angallattakkat, iPadii, immiisaat il.il. inimi parnaarsimasumi toqqortarineqartartut, najugaqartullu oqarasuaatiminnik angallattakkanik qaqugukkut atuisinnaanerit, cigaretsinik ullormut qanoq amerlatigisunik pujortarsinnaanerit kiisalu tamulugassaatiminnik qaqugukkut tamulussinnaanerit Ikinngutip killilersuiffigai.

Pisortaqatigiit misissuiartortunut oqaatigaat najugaqartut oqarasuaatitik angallattakkat taakkualu taamaaqataat allat sulisunut unnukkut tunniuttaraat. Tamanna pingaartumik najugaqartunut oqarasuaatiminnik Ipadiminnilluunniit unnuakku atuisartunut taamaattumillu unnuakku sininneq ajortunut najugaqartunulluunniit oqarasuaatiminnik angallattakkaminnik Ipadiminnilluunniit atuingaaramik nerinissaminnik puigortartunut atuuppoq. Pisortaqatigiit oqaatigaat najugaqartut, oqarasuaataat unnuakku parnaarunneqartartut, taamaaliortoqarnissanut akuersinermut uppersaammik atsiuisartut.

Najugaqartunik oqaloqateqarnermi najugaqartut arlallit oqaatigaat oqarasuaatik suliffimmut nassaqqusaanngitsut, oqarasuaalli najugaqartup suliertunnginnerani sulisunut tunniunneqartussaasoq, oqarasuaallu angallattagaq aatsaat suleerernerup kingornatigut utertillugu tunniunneqartartoq. Paasisara unaavoq isumaqatigiissut taanna akuersinermut uppersarsaammi ilanngunneqarsimasoq. Najugaqartut taamaakkaluartoq oqaatigaat oqarasuaatimik angallattakkat suliffimminnut nassartarnissaat kissaatigigitsik.

Skema misissuiartortut illup initaanik misissuinerminni maluginiagaat tunngavigalugu pisortaqatigiit oqaatigaat najugaqartut pujortartartut isumaqatigiissuteqarfigineqarsimasut taakkua cigaretsit aalajangersimasumik amerlassusillit kiisisa ullormut pujortartassagaat. Paasisara unaavoq isumaqatigiissut taanna allannagu isumaqatigiissutaasoq, aaqqiinerli taanna Ikinngutip illumi malittarisassatut allassimanngitsutut atuutsikkaa.

Najugaqartup ataatsip oqaloqatigineqarnermini oqaatigaa cigaretsit sisamat suliffimminut nassarsinnaatitaasut, Ikinngummiikkaangamili cigaretsit qassit pujortarsinnaanerini killilersuisoqarneq ajortoq. Najugaqartulli taassuma cigaretsiutai inimi parnaarsimasumi toqqortarineqartarput, taamaattumillu najugaqartooq taanna cigaretsimik tuneqqulluni sulisunut saaffiginnittariaqartarpoq.

Illut initaannik misissuinermi misissuiartortut maluginiarpaat najugartut tamar-mik cigaretsiutaat inimi parnaarsimasumi tassani toqqortarineqartut, najugaqartullu arlaannaalluunniit nammineq ineeqqamini cigaretsinik toqqortaqaqqusaanngitsoq. Paasisara unaavoq isumaqatigiissutit taakku allannagit isumaqatigiissutaasut, aaqqiinerli taanna Ikinngutip illumi malittarisassatut allassimanngitsutut atuutsikkaa.

Misissuiartortut paasinninnerat unaavoq najugaqartut ilaasa tamulugassaatik namminneq ineeqqaminniitikkaat, najugaqartulli allat tamulugassaataat inimi parnaarsimasumi toqqortarineqartut. Pisortaqatigiit oqaatigaat najugaqartut tamulugassaataat inimi parnaarsimasumi toqqortarineqartut kittaarlugit aaqqinnerqartartut, taamaalilluni najugaqartup soorlu mamakujuut puussiaq ilivitsaq ingerlaannarluni nunguttannginniassammagu. Misissuiartortut illup initaanik misissui-

nermi skema alla maluginiarpaat, tassanngalu erserpoq najugaqartut tamulugassaatiit nal. 19:00 sioqqullugu nerisassanngikkaat. Paasisara unaavoq isumaqatigiissut taanna najugaqartunut, tamulugassaataat il.il. inimi parnaarsimasumi toqqortarineqartunut, allallugu isumaqatigiissutigineqarsimanngitsoq, aaqqiinermi taanna Ikinngutip illumi malittarisassatut allassimanngitsutut taamatuttaaq atuutsikkaa.

7.2. Oqaatigaara Ikinngummi najugaqartut ineeraat pineqartut taakkua namminerisamittut angerlarsimaffiisut atuummata, taamaattumillu oqartussaasoq innu taasunut aatsaat aalajangiisinnaasoq inatsisiliornermi pissaanermik tigummiaqartumit taamaaliornissamut piginnaatitsissummik peqaruni. Inatsisilerinermi oqartarnertut imaappoq oqartussaasoq inatsisikkut tunngavissaqassasoq. Tamanna inatsisikkut tunngavissaqarnissamik piumasaqaammik taaneqartarpoq. Tunngavimmi tassani ulloq unnuarlu paaqqinniffinni najugaqartut pineqartunut aamma ilaatinneqarput.

Oqartussaasup inatsisikkut tunngavigisaa malittarisassani allassimasuni allassimanngitsuniluunniit aalajangersarneqarsimasinnaavoq.

Malittarisassat allassimasut assersuutigalugu tassaapput inatsisit Inatsisartunit akuerisaasut imaluunniit nalunaarutit aqutsinermi allaffissornikkut malittarisassat inatsimmik tunngaveqartut. Malittarisassat allassimanngitsut tassaapput inatsiseqartitsinermi tunngaviit nalinginnaasut. Inatsimmik naapertuttuumik tunngavissaqartussaanerup ilaatigut manna nassataraa, tassalu pisortat ingerlatsivianni sulineq inatsimmik imaluunniit inatsiseqartitsinikkut tunngavimmi akuerisaasumik allamik tunngavissaqassasoq. Akuliunneq annertunerujartortillugu inatsisikkut tunngavigissaq qularnaannerujartussaaq.

Tamatuma saniatigut manna nalinginnaasumik ilimagineqarpoq, tassalu pisortat paaqqinniffiutaat aaqquissuusaanermut tunngasunik taaneqartartut tunngavigalugit ataatsimut malittarisassanik aalajangersimasunik aalajangersaasinnaallutillu paaqqinniffik ingerlasinnaaqqullugu pisariaqartunik aalajangiisinnaasut. Innuttaasulli kiffaanngissuseqarnissamut pisinnaatitaaffiisa, matumani Tunngaviumik Inatsit aamma Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqatigiissut

ilanngullugit eqqarsaatigalugit, aaqqissuussaanermut tunngasut tunngaviginiissaannut killilersuutit arlallit nassataraat.

7.3. Ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi najugaqartut soorlu oqarasuaammik iPadi-milluunniit atuinerminnik, pujortartarnerminnik tamulugassanillu neriluttarnerminnik imminnut killilerniarnerminni ajornartorsiuteqarsinnaaneratt paasisinnaavara.

Uangali paasinninnera unaavoq najugaqartut namminneq aalajangiinissaminnut periarfissaannik killilersuinerit, soorlu cigaretsit qassit ullormut pujortassaneraat, tamulugassat qanoq amerlatigisut tamulussaneraat kiisalu namminneq pialuutiminnik sunik namminneq ineeqqaminniititsisinnaaneraat, najugaqartut namminneq aalajangiisinnaatitaanerannut sakkortuumik akuliunnerusut, aaqqissuussaanermullu tunngasunik taaneqartartunik tunngaveqarsinnaanatik.

Oqaatigaara pineqaatit taakku inatsimmik unioqqutitsinani malinneqarsinnaasut, najugaqartoq pineqartoq tamatuminnga isumaqatigiissuteqarfigineqarsimappat, kiisalu isumaqatigiissut taanna nammineq piumassuseq tunngavigalugu paasisutissartalersugaasumillu isumaqatigiissutigineqarsimappat.

Najugaqartut qassit oqarasuaatiminnik angallattakkanik innartinnatik tunniussisarnersut, najugaqartut qassit oqarasuaatiminnik angallattakkanik suliaartortinnatik tunniussisarnersut najugaqartulluunniit qassit oqarasuaatimik angallattakkat inimi parnaarsimasumi toqqortarineqartarnissaat akueralugu uppersaallutik atsiorsimanersut ataatsimut paasisaqarfiginngilara.

Paasisara unaavoq najugaqartut akuersinerminnik qanoq iliorlutik tunuartsisinnarnerminnik paasitinneqarsimanngitsut, tassami pisortaqtigiiit pisoq najugaqartup oqarasuaamminik angallattakkaminik sulisumit arsaarneqarnermini kamalluni saassussisimanagera oqaluttuarimmassuk, sulisullu oqaatigimmagu Ikinngutip oqarasuaatinik angallattakanik atuineq pillugu tunaartarisassai pissaanermik atuinermik kinguneqarajuttartut. Taamaalilluni uanga naliliinera unaavoq Ikinngutip akuersinermik uppersaalluni atsiortitsisarneri nammineq piumassuseq tunngavigalugu najugaqartunut paasisutissiineq tunngavigalugu allaganngorlugit isumaqatigiissutaanngitsut.

Uanga naliliinera unaavoq akuersineq uppersarsarlugu atsiortoqarsimatinnagu Ikinngut soorlu najugaqartut namminneq pigisaannik inimi parnaarsimasumi toq-qortarinninnissaminut, matumani najugaqartut taakkua sulinerisa nalaanni oqarasuaataannik angallattakkanik arsaarinnittarneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, inatsisikkut pisariaqarneratut tunngavissaqanngitsoq kiisalu taamatut killilersuissagaanni akuliunnerup sakkortussusia isiginiarlugu inatsisikkut erseqqivissumik tunngavissaqarnissaq piumasaqaataasoq. Inatsisikkut tunngavissaq taamaattoq piunngilaq.

Ikinngutip nalunaarusiamut matumunnga missingiut tunngavigalugu oqaatigaa oqarasuaatit angallattakkat Ipadilluunniit aatsaat arsaarinnissutigineqarsinnaasut, najugaqartut ulluinnarni inuunerini ajornartorsiutissaqalersitsigunik. Ikinngutip tamatumunnga atatillugu oqaatigaa oqarasuaatit angallattakkat Ipadillu aatsaat tiguneqartartut najugaqartumilluunniit tunniunneqartartut najugaqartoq akuersinermut uppersarsaammik atsiugaqarsimappat.

Ikinngutip oqaatigisai tusaatissatut tiguakka.

Paasisara unaavoq Ikinngutip akuersinermut uppersarsaalluni atsiukkanik atuinerani oqarasuaatit angallattakkat Ipadillu kisimik ilaatinneqartut, mamakujunilli sodavandinillu aamma tamulugassanik cigaretsinillu arsaarinninneq ilaatinneqarani.

Ikinngutip oqarasuaatit angallattakkat Ipadillu saniatigut pigisanik allanik arsaarinninnermut kiisalu najugaqartut cigaritsinik qassinik ullormut pujortarsinnaanerminnik suliffimminnullu nassarsinnaanerminnik namminneq aalajangiinissamut periarfissaqarnerannut atatillugu najugaqartut nammineq aalajangiisinnaatitaanerannik ataqqinninnginnera isorisarialittut isigaara.

Inassutigaara Ikinngutip najugaqartut namminneq aalajangiisinnaatitaanerat ataqqissagaa, matumani Ikinngutip najugaqartut pigisaannik akuerineqarani arsaarinnittannginnissaa killilersuutinilluunniit najugartut namminneq pigisaminnik atuinerannik namminnerluunniit mamakujuutiminnik tamulugassaatininnillu nerisarnerannik sodavandiutiminnik imertarnerannik cigaritsiutiminnillu qassinik

ullormut pujorartarnerannik killilersuisunik aalajangersaasannginnissaa atuutsit-sisannginnissaaluunniit ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Aamma inassutigaaara Ikinngutip najugaqartut akuersinertik uppersarsarlugu at-siukkaminnik qanoq iliorlutik tunuartitsinnaanerak najugaqartunut paasissutis-siissutigissagaa, tamannalu pillugu tunaartarisassaliussasoq.

8. Illumi malittarisassat

8.1. Ikinngut allakkatigut 11. februar 2022-meersutigut qinnuigaara Ikinngutip illumi malittarisassaasa assilineri uannut nassiuteqqullugit.

Allagaatit arlallit Ikinngummit 21. februar 2022-mi tiguakka. Taakkunani ilaapput sulisunut malittarisassat. Ikinngutip najugaqartunut illumi malittarisassai tigun-ngilakka.

Pisortaqatigiit misissuineri oqaatigaat mappeqartoq qorsummik, malittarisassat tamarmik katersorneqarfiannik. Imatut paasivara mappi taanna malittarisassa-nut takussutissiamik sulisunut nutaanut tunniunneqartartumik kiisalu najugaqar-tut sannavimmik atuinerat pillugu malittarisassanik imaqartoq. Pisortaqatigiit o-qaatigaat sannavimmik atuineq pillugu malittarisassat sannaviup iigaani taama-tuttaaq nivingasut.

Pisortaqatigiit aamma oqaatigaat najugaqartunut atuuttunik soorlu ullut anger-larsimaffiit, pisiniarnissamut periarfissaq, ininik ataatsimoorussanik atuinerup kil-lilersorneqarnera il.il. pillugit malittarisassaartoq, taakkuli allanneqarsiman-ngitsut oqaasiinnartigullu ingerlateqqinneqartarlutik.

Ikinngummi sumiiffinni arlalinni skemamik nivinngaasoqarsimavoq, taakkunanilu piffissani suni pulaartoqarsinnaanera takuneqarsinnaavoq. Pisortaqatigiit oqaati-gaat piffissat pulaarfiusartut taakku immikkoortoqartarfimmit immikkoortorta-qarfimmut assigiinngisitaartut, pulaartoqarneranilu eqaatsumik periaaseqarto-qartartoq.

Pisortaqatigiit aammattaaq oqaatigaat najugaqartut ullut tamaasa ataatsimeeqatigineqartartut, tassanilu unnukkut pisussanik aaqqissuussinerit pillugit paasisutissat paasissutissalluunniit allat ingerlateqqineqartartut.

Pisortaqatigiit aamma oqaatigaat illumi malittarisassat immikkoortorta qarfinnilu tamani piffissat pulaarfiusartut assigiissaarneqarnerat immikkoortorta qarfinni pisortat suliaralugit ingerlakkaat.

8.2. Isumaqarpunga Ikinngut pissutsit pisariaqartut tamaasa pillugit allassimasunik malittarisassa qartariaqartoq, taamaalilluni malittarisassat sorliit najugaqartunut sorlernut atuunnerat nalornissutigineqartaqqunagu.

Maluginiarpara Ikinngutip oqaatigigaa illumi malittarisassat suliarineqarnerat aallartinneqarsimasoq, immikkoortumullu tassunga atatillugu annertunerusumik iliuuseqaqqissananga.

9. Najugaqartut pisinnaasaasa annikilleriaataannik ilisimasaqannginneq

9.1. Imm. 2-mi oqaatigineqartutut sulisut arlallit misissuiartortunit oqaloqatigineqarput. Sulisut misissuiartortunit oqaloqatigineqartut affaasa missaasa oqaatigaat najugaqartut pisinnaasaasa annikilleriaataat ilisimanngikkitik, sulisullu arlallit oqaatigaat najugaqartut innarluutaasa suussusiligaanerini ilisimasaqarnisartik kissaatigigitsik.

Sulisup ataatsip oqaatigaa najugaqartut pisinnaasaasa annikilleriaataannik ilisimasaqannginnerup sulisut eqqortumik naleqqunnerpaamillu paaqqutarinninnissamut periarfissaq toqqartumik sunnertaraa. Sulisup taassuma oqaatigaa najugaqartut innarluutaasa suussusiligaaneri isertuussaasut taamaattumillu sulisunut paasissutissiissutigineqarsinnaanngitsut pisortaqatigiit sulisunut oqaatigisimaqat.

Sulisup allap oqaatigaa najugaqartut pisinnaasamikkut annikilleriaataannik ilisimasaqannginneq pingaartumik sulisup najugaqartoq nakorsiaqatigigaangagu ajornartorsiutaasartoq, tassami sulisoq tassani ilisimaatsutut saqqummertarmat.

Sulisut pingajuata oqaatigaa najugaqartut pisinnaasamikkut annikilleriaataat taamaallaat najugaqartunut alapernaasertarnermigut ilinniarsimagini.

9.2. Oqaatigaara najugaqartut pisinnaasamikkut annikilleriaataannik ilisimasaqarneq najugaqartunik paaqqutarinnissinnaassagaanni piumasaqaataanersoq naliliinissamut suliatigut pisariaqartunik ilisimasalinnik peqanngitsunga.

Maluginiarparali sulisut arlallit oqaatigigaat najugaqartunik eqqortumik naleqquttumillu paaqqutarinnissagaanni najugaqartut pisinnaasamikkut annikilleriaataannik ilisimasaqarnissaq piumasaqaataasoq.

Sulisut paasissutissiissutaat isiginiarlugit kaammattuutigaara najugaqartut pisinnaasamikkut annikilleriaataannik immikkullu pisariaqartitaannik sulisut pisariaqarneratut ilisimasaqalernissaminnut periarfissaat pisortaqatigiit Nakorsaaneqarfik suleqatigalugu ataatsimut oqaluuserissagaat, taamaalillutik sulisut eqqortumik naleqqunnerpaamillu paaqqutarinnissinnaaleqqullugit.

Immikkoortumut tassunga atatillugu annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.

10. Najugaqartoq kukkusumik inissinneqarsimasoq

10.1. Sulisunik oqaloqateqarninni sulisut ilarpassuisa oqaatigaat najugaqartoq aalajangersimasoq ataaseq kukkusumik inissitaasoq. Paasisara unaavoq najugaqartoq taanna najugaqartut katitigaanerannut naleqquttuunngitsoq, sulisullu najugaqartumik taassuminnga ikiuinissaminnut suliatigut pisariaqartunik pisinnaasaganngitsut.

Sulisunik najugaqartunillu oqaloqatiginninnikka tunngavigallugit paasisara unaavoq najugartut arlallit najugaqartoq taanna kukkusumik inissinneqarsimasoq ersigigaat. Pisortaqatigiit oqaatigaat najugaqartoq taanna paaqqiniffimmut naleqqunnerusumut nuutsinniarlugu ukiuni kingullerni marlunni sulissutigineqarsimasoq.

10.2. Oqaatigaara najugaqartoq neqeroorummi eqqortumi inissinneqarsimanersoq naliliinissamut suliatigut ilisimasalik pisariaqartunik peqanngitsunga. Taa-

maattumik suliaq taanna immikkoortillugu Nakorsaaneqarfimmut ingerlateqqillugu nassiuppara.

Immikkoortumut tassunga atatillugu annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.

11. Siunnersuisarneq suliffimmilu avatangiisit

11.1. Sulisut arlallit misissuinermi oqaatigaat siunnersorneqarnissamut periarfissaqarnissartik kissaatigigitsik kiisalu aporaannernik pinaveersartitsisarnermik pikkorisaaasoqartarnissaa ussersorlunilu oqaatsinik ilinniartitsisoqartarnissaa kissaatigigitsik.

Pisortaqatigiit allakkani 21. februar 2022-meersuni oqaatigaat najugaqartut najugaqatitik toqunniarlugit siorasaarigajuttartut, pisulli taamaattut aaqqinneqartuaannartut ilorraallu tungaanut saatinneqartartut.

Sulisut arlallit misissuiartortunut oqaatigaat najugaqartunit taamatuttaaq siorasaarneqartarlutik. Sulisup ataatsip oqaatigaa sulisumik ilinniarsimasumik misigisutsinik avitseqatigisarsinnaasaminik amigaateqarluni. Sulisup allap oqaatigaa pisut suliffimmi misigisartakkami suliarinissaannut ilinniarsimasumit ikiorneqartarnissani kissaatigigini.

Paasisara unaavoq sulisut aalajangeeqataanerunissartik siunnersorneqartarnissartillu ataatsimut kissaatigigaat, arlallimmi oqaatigimmassuk Ikinngummi sulineq tarnikkut/eqqarsartaatsikkut artornartuusoq.

11.2. Oqaatigaara ulloq unnuarlu neqeroorummi sulisut siorasaarneqarfigisartagaanni aamma tarnikkut/eqqarsartaatsikkut artornartunik suliffiusumi sutigut tapersorneqarnissap pisariaqartuuneranik naliliinissamut suliatigut ilisimasanik pisariaqartunik peqanngitsunga. Pikkorissartitsinerit sorliit ilinniartitsinerulluunniit sorliup sulisunut pitsaanerpaamik iluaqutaasinnaanannik naliliinissamut suliatigut ilisimasanik pisariaqartunik peqanngitsunga taamatuttaaq oqaatigaara.

Ikinngutip nalunaarusiamut matumunga missingiut tungavigalugu oqaatigaa najugaqartunik kamattunik aalajangiilluni tigumminneriaatsit sulisut siorna ataatsimiinnerani ilitersuisup eqqartorsimagai.

Sulisut paasissutissiissutigisaat isiginiarlugit kaammattutigaara Naalakkersuisoqarfik pisortaqatigiillu ataatsimut oqaloqatigiissasut, sulisut atugarissaarnissaat kiisalu sulisut suliassamik oqimaassusiat naapertorlugu annertussuseqartumik tapersorsorneqartarnissaat qulakkeerniarlugu.

Taamatuttaaq kaammattuutigaara sulisut suliamninnik ingerlatsinerminni sapinngisamik pitsaanerpaamik ilinniartinneqarnissaat pisortaqatigiit qulakkiissagaat, taamaalillutik najugaqartut toqqissisimanartunik avatangiiseqarlutik isumassorneqarsinnaaqqullugit.

12. Ineeqqani pujortartarneq

12.1. Illumi malittarisassat eqqarsaatigalugit imm. 8-mi oqaatigineqartutut Ikinngut illumi malittarisassanik allassimasunik ineqartut ineeqqaaminni pujortarnissaannik inerteqquteqartunik akuersaartunilluunniit peqanngilaq.

Pisortaqatigiit misissuinermini oqaatigaat najugaqartut ineeqqaminni pujortarsinnaatitaasut, taamaallaalli silami pujortartartut. Illumi malittarisassaqaanngimmat najugartut ineeqqaminni pujortarsinnaatitaanerminnik qanoq ilillutik paasitinnerqarsimanersut misissuiartortut apeqqutigaat. Pisortaqatigiit oqaatigaat tamanna pisortaqatigiinni oqaloqatigiissutigineqarsimasoq.

Najugaqartup misissuiartortunit oqaloqatigineqartup oqaatigaa ineeqqani pujortarneq inerteqqutaasoq, najugaqartullu taamaallaat silami pujortarsinnaatitaasut.

12.2. Oqaatigaara pujortarnermik inerteqquteqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 15-imi, 26. maj 2010-meersumi (pujortartarneq pillugu inatsimmi) § 2, imm. 1, nr. 4-kkut aalajangersarneqartoq inatsit ilinniartinnik, meeqqanik paaqqinniffinni, matumani meeqqanik angerlarsimaffinni ulluunerani paarsisartut ilanngullugit eqqarsaatigalugit, kiisalu ulloq unnuarlu paaqqinniffinni, paaqqutarinnif-

fittut angerlarsimaffinni, ilinniartut ineqarfiini sullissivinnilu taakkununga naligittinneqarsinnaasuni atorineqassasoq.

Oqaatigaarattaaq pujortartarneq pillugu inatsit paaqqutarinniffinni il.il. najugaqartut namminnerisamittut ineeqqaminni pujortartarnerat pillugu aalajangersakamik imaattumik imaqartoq:

“§ 5. Paaqqutarinniffittut angerlarsimaffinni, ulloq unnuarlu paaqqinniffinni, najugaqarfissatut neqeroorutini, ilinniartut ineqarfiini assigisaannilu inunnit 18-it sinnerlugit ukiulinnit arlalinnit najugaqarfigineqarnerusuni namminerisamik angerlarsimaffittut atuuttuni najugaqartut ataasiakkaat 18-it sinnerlugit ukiullit ineeqqami inissiamiluunniit angerlarsimaffittut najugaqarfigisaminni pujortarsinnaapput.
[...]

12.3. Najugaqartut ineeqqaminni pujortartarnerisa akuersaarneqarneratigut ikuallattoorsinnaanermik ulorianartup pilersarnera paasilluarsinnaavara, pingartumik najugaqartut pisinnaasamikkut annikilleriaateqarsimasut eqqarsaatigalugit.

Uanga naliliinera unaavoq inatsimmik naapertuuttumik tunngaveqartussaannermik aallaaviup qulaani imm. 11-mi allaaserineqartutut manna nassatarigaa, tassalu najugaqartut ineeqqaminni pujortarnissaannik inerteqqut assut annertuumik akuliuffiusoq inatsisikkut erseqqissumik qularnaatsumillu tunngaveqartussaasoq. Inatsisikkut tunngavissaq taamaattoq piunngilaq.

Erseqqissumik paasisara unaavoq najugaqartut namminneq ineeqqaminni pujortarsinnaatitaanerat pisortaqatigiit najugaqartunut paasissutissiissutigerusunngikkaat.

Inassutigaaara pujortartarneq pillugu inatsimmi malittarisassat Ikinngutip malissagai, matumani najugaqartut namminneq ineeqqaminni pujortarsinnaanerannik pisortaqatigiit akuerinninnerat ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

13. Ineriartortitsinissamut pilersaarutit nutartikkat

13.1 Ikinngut allakkatigut 11. februar 2022-meersutigut qinnuigaara paaqqinniffimmi najugaqartut tamaasa pillugit takussutissiaq uannut misissiuq sioqqullugu nassuteqqullugu, matumani paaqqinniffimmi najugaqalernerup aallartiffiata ullua ineriartortitsinissamullu pilersaarut kingulleq ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Takussutissiaq taanna 21. februar 2022-mi tiguara.

Takussutissiamit erserpoq najugaqartunit 20-nit najugaqartunut 14-inut ineriartortitsinissamut pilersaarutit ukiup kingulliup iluani nutarterneqarsimanngitsut.

Pisortaqatigiit misissuinermi oqaatigaat iliuusissanut pilersaarutit ineriartortitsinissamut pilersarutinit siulliullutik suliarineqartartut. Pisortaqatigiit aammattaaq oqaatigaat ininut nutaanut nutserneq piffissaajaataasimasoq, taamaattumillu ineriartortitsinissamut pilersaarutit nutarterineq arriitsumik ingerlasimasoq.

13.2. Oqaatigaara makku inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni nr. 13-imi, 12. juni 2019-imeersumi (matuma kingornatigut innarluutilinnik tapersersuisarneq pillugu inatsimmik taaneqartartussami) § 27-ikkut aalajangersarneqartut:

“§ 27. § 26 malillugu ulloq unnuarlu neqeroorut inummumut innarluutilimmut iliuusissanut pilersaarut aallaavigalugu, ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnerup aallartinernerit kingusinnerpaamik qaammatit 3-t qaangiunneranni tamatumalu kingorna ukiumut minnerpaamik 1-riarluni, ineriartortitsinissamut pilersaarummik suliaqartassaaq. Ineriartortitsinissamut pilersaarummi, iliuusissanut pilersaarummi siunertaasut aamma ulloq unnuarlu neqeroorummiititsinermut anguniakkat aallaavigalugit, perorasaanikkut suliaqarneq, iliuusissanut pilersaarummi anguniakkat anguneqarnissaannik qulakkeerinnittussat, nassuiarneqassapput.

Imm. 2. Inunnut ulloq unnuarlu neqeroorummiittunut ineriartortitsinermut pilersaarutit ilusaa imarisaalu pillugit maleruagassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaassapput.”

Makku aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatinit erserput:

“Imm. 1-imut

Ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnermut atatillugu ineriartornissamut pilersaarummik suliaqartoqassasoq imm. 1-imi maleruagassap aalajangersarpaa, taannalu iliuusissanut pilersaarummik kommunimit suliarineqarsimasumit aallaaveqassasoq. Ineriartortitsinissamut pilersaarut ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqalernerup kingorna kingusinnerpaamik qaammatit pingasut ingerlareersut, matumalu kingorna **ukiumut minnerpaamik ataasiarluni** neqeroorummi aqutsisunit suliarineqartassaaq.

Iliuusissanut pilersaarutip siunertaa aamma siunnerfii aallaavigalugit, ineriartortitsinissamut pilersaarut perorsaaniikkut sulinerup nassuiarneqarneranik imaqaassaaq, tassani qulakkeerneqassalluni iliuusissanut pilersaarummi siunnerfiit pingaarnerit naammassineqarnissaat. Inunnut innarluutilinnut, ulloq unnuarlu neqeroorummiittunut tamaginnut ineriartortitsinissamut pilersaarutininik suliaqartoqassaaq.” [Uanga erseqqissaanera]

Makku inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Namminersorlutik Oqartus-sat nalunaarutaanni nr. 29-mi, 7. august 2020-meersumi (matuma kingornatigut innarluutilinnik tapersersuisarneq pillugu nalunaarummik taaneqartartussami) § 2-kkut aalajangersarneqarput:

“§ 2. Iliuusissanut pilersaarutit aallaavigalugit ineriartornissamut pilersaarutit allaganngorlugit ulloq unnuarlu neqeroorutip suliarissavai, taakkulu tulliuttunik imaqaassaput:

1) Tapersersuineramik suliniutit aallartinneqartut taaneqarnerat, matumani makku ilanngullugit:

- a) ilinniartinneqarnissamik neqeroorutit,
- b) ilinniagaqarnissamik neqeroorutit,
- c) suliffeqartinneqarnissamut neqeroorutit, matumani suliffiit illersugaasut ilanngullugit, aamma
- d) sammisaqartinneqarnissanut aamma katerisimaaqateqartinneqarnissanut neqeroorutit ilanngullugit.

2) nr. 1 malillugu tapersersuineramik suliniutinut aallartinneqartunut atatillugu peror-saanim periaatsit paaqqinninnermilu atorineqartut taaneqarnerat,

3) Tapersersuineramik suliniutissat toqqarneqarneranni inuup innarluutillip qanoq akuutinneqarnerata allaaserineqarnera, aamma

4) Tapersersuineramik suliniutini aallartinneqartuni anguniakkat, matumani suliap ingerlaneranut piffissaliussamullu sinaakkusiussat ilanngullugit.

Imm. 2. Ulloq unnuarlu neqeroorutip killiffimmik nalunaarusiat ataavartumik suliarissavai, taakkualu tapersersuineramik suliniutitut aallartinneqarsimasunut, allaganngorlugu ineriartornissamik pilersaarummi allassimasunut naleqqiullugit, inuup innarluutillip ineriartorneranik allaaserinninnermik imaqassapput.”

13.3. Taamaallilluni Ikinngut tassaavoq ineriartortitsinissamut pilersaarutit nutarterneqartarnissaannik qulakkeerinnermut akisussaasuusoq. Oqaatigaara kommunalbestyrelsi tassaasoq iliuusissanut pilersaarutit suliarineqarnissaannut akisussaasuusoq, tak. innarluutilinnik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi § 26.

Paasisara unaavoq ineriartortitsinissamut pilersaarutit nutarterneqarnerat suli aallartinneqarsimanngitsoq, Ikinngutillu tassunga taarsiullugu suliassat ininut nutaanut iserternermut tunngasut salliutissimagai.

Iserternerup piffissaajaataasinnaanera paasisinnaavara, innarluutilinnilli tapersersuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassat eqqortillugit malinneqarnerat soorunalimi aalajangiisuvoq.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara takussutissiamit Ikinngutip suliarisimaasanit ersertoq najugaqartumut ataatsimut ineriartortitsinissamut pilersaarut 2018-imili nutarterneqarsimanngitsoq. Najugaqartoq taanna Ikinngummut 2021-mi junimi nuussimavoq, taamaattumillu Ikinngutip ineriartortitsinissamut pilersaarut tamatuma kingornatigut kingusinnerpaamik qaammatit pingasut qaangiunneranni suliarereersimasussaagaluarpaa.

Ikinngutip najugaqartunut ineriartortitsinissamut pilersaarutini suliarinnissimannginnera isorisarialittut isigaara, ineriartortitsinissamummi pilersaarutit najugaqartup iliuusissanut pilersaarummi anguniagaanut naapeqatigiissitsinissamik qulakkeerisussaammat.

Inassutigaara Ikinngutip innarluutilinnik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi aamma innarluutilinnik tapersersuisarneq pillugu nalunaarummi malittarisassat malissagai, matumani ineriartortitsinissamut pilersaarutit piffissaliussat inatsimmi aalajangersarneqartut iluani suliarineqartarnissaat ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

14. Malitseqartitsineq

Ikinngut qinnuigaara najugaqartut, sulisut najugaqartunullu ilaqutaasut nalunaarusiamik matuminnga ilisimateqqullugit.

Ikinngut qinnuigaara immikkoortuni 7-imi, 11-mi 12-imi 13-imilu oqaatigisakka qanoq iliuuseqarnissamut pissutissaqalersitsinersut paasissutissiissutigeqqullugu. Ikinngut tamatumunnga atatillugu qinnuigaara kommunalbestyrelsip pissaanermik atuineq siumut akuerisaasoq pillugu aalajangiinerata assilinera uannut nassiuteqqullugu.

Ikinngut qinnuigaara paasissutissat Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik aqqutigalugu uannut nassiuteqqullugit, taamaalilluni Naalakkersuisoqarfik Ikinngutip oqaatigisai pillugit oqaaseqaateqarnissaminut periarfissaqarsinnaaqqullugu.

Nalunaarusiap matuma assilinera Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfimmut nassiuppara.

Nalunaarusiaq manna 2022-mi ukiumoortumik nalunaarutinni ilanngunneqarumaarpoq, nittartakkannilu www.ombudsmandi.gl-imi tamanut saqqummiunneqarumaarluni.

Misissuinerup inatsiseqartitsinikkut tunngavia

Ombudsmandip sulineranut inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni (matuma kingornatigut Ombudsmandi pillugu inatsimmik taaneqartartussami) nr. 7-imi, 1. juni 2017-imeersumi aalajangersarneqarpoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat Inatsisartunit qinerneqartarpoq, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 1, imm. 1, sulinerminili Inatsisartunut attuumassuteqarani, tak. § 6, imm. 1. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsiviisa ilaat tamarmik Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqarput, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit.

Oqartussaasut inuillu Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut inatsiseqartitsineq atuuttoq unioqqutillugu iliuseqarnersut suliassaminnulluunniit ingerlatsinerminnut atatillugu allatigut kukkussuteqarnersut sumiginnaanersulluunniit Ombudsmandip misissugassaraa, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 19, imm. 1. Ombudsmandi isornartorsiuisinnaavoq, inassuteqaateqarsinnaalluni suliampilu paasinninnini aamma saqqummiussinnaallugu, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 20.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiitsigut siullertigut aalajangersarneqarpoq paaqqinniffiit suliffeqarfiilluunniit kiisalu atorfeqarfiit allat Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut suulluunniit Ombudsmandip misissorsinnaagai. Taamatut misissuinermit atatillugu – Ombudsmandi pillugu inatsimmi §§-ini 19-imi 20-milu aalajangersarneqartut saniatigut – Ombudsmandip pissutsit paaqqinniffiup aaqqissuussaananut ingerlanneqarneranullu tunngasut kiisalu pissutsit paaqqinniffimmik atuisut pineqartarnerannut taakkulu pillugit ingerlatanut tunngasut inuppalaartumik misigittartumillu isiginnittaaseq aallaavigalugu naliliiffigisinnaavai, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiit aappaat.

NALUNAARUSIAMUT MALITSEQARTITSINEQ

Naalakkersuisoqarfiup inaarutaasumik nalunaarusiaq pillugu oqaaseqaatit imaat-tut uannut e-mailikkut 24. november 2022-meersukkut nassiuppai:

“Aallarniutigalugu ulluni 21. aamma 22. marts 2022-mi misissuinerup ingerlanneqar-nera pillugu Ombudsmandip nalunaarutaanut Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik qu-jassuteqarumavoq.

Imm. 5.

Ombudsmandip nalunaarutaata tiguneqarnerata kingorna, Sungiusarfik Ikinngummik suleqateqarneq Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup aallartippaa.

Pikkorissarnerit, ulloq unnuarlu neqeroorutini suliassanik qivitseqataasinnaasut, Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup tapersiiffigisarpai.

Sungiusarfik Ikinngut suleqatigalugu Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik isumaqatigiisusiorpoq, Sungiusarfik Ikinngummi sulisunut aaqqiagiinnginnermut iliuuseqarneq pillugu pikkorissartitsisoqarpoq. Tamanna sapaatip akunnerni 36-mi piviusunngortinneqarpoq, tassani sulisut tamarmik pikkorissarput matumani pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit saqqummiunneqarluni. Tamatuma saniatigut forstanderit isumasioqatigiinneranni pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmut forstanderit tamarmik atuartinneqarput.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup maluginiarpaa, immikkoortup 5.2-p ataani, titarnermi 12-mi, oqaaseq “ulloq unnuarlu paaqqinniffik” atorpeqarsimasoq. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup maluginiaqqussavaa, oqaaseq “ulloq unnuarlu paaqqinniffik” atorpeqartarunnaarnikummat, kisiannili ulloq unnuarlu neqeroorut pineqarpoq inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-meersoq naapertorlugu.

Sungiusarfik Ikinngummit akissut:

Pissaanermik atuisoqarsimaneranik nalunaaruteqarnermi Sungiusarfik Ikinngut pissaanermik atuneq pillugu nalunaaruteqarnissamut immersuiffissamik kukkusumik immersuisimavoq. Tamatumani tunngavilersuutigineqartoq tassaavoq, ulapaarneq pissutigalugu siumoortumik akuerineqanngitsumik pissaanermik atuisoqarnissaa pillugu immersuiffissamut taarsiullugu siumoortumik akuerineqartumik pissaanermik atuisoqarnissaa pillugu immersuiffissaq sulisut immersuiffigisoorsimagaat. Taamaammatt siumoortumik akuerineqartumik pissaanermik atuneq pillugu kommunalbestyrelsip aalajangiinerata akuersissutigineqarnera Sungiusarfik Ikinngutip nassiussinnaavaa.

Sungiusarfik Ikinngummi forstanderip ajuusaarutigaa, sapaatip akunnerata ataatsip ingerlanerani ataaseriarluni-marloriarluni pissaanermik atuisoqartarnera pillugu ilisimatitsissut sulisut ingerlateqqissimanngimmassuk.

Sapaatit akunneranni 36-mi aaqqiagiinnginnermut iliuuseqarneq pillugu pikkorissartitsisoqassaaq, tassani sulisut tamakkerlutik pikkorissarnermut peqataassallutik. Pikkorissarnerup ingerlanerani, pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit itisiliiffigineqarluni misissuataarneqassasoq Sungiusarfik Ikinngut neriuuteqarpoq, taamaaliornikkut taakku inatsit pillugu erseqqinnerusumik paasisaqarfigisinnaassammassuk. Pissaanermik atuinernik nalunaaruteqarfissiat immersorneqartannginnerat, malittarisassanik peqartoqannginneranit aallaaveqarpoq taakkulu suliarineqarnerat aallartinneqareerpoq, matumani nangernik taarsiisarneq ilanngullugu.

Imm. 6.

Sungiusarfik Ikinngummit akissut:

Maleruagassanik suliaqarnermut atatillugu, ullormi tassani pissaanermik atuiffiusumami, nalunaaruteqarnermi immersugassap sulisunit immersorneqartarnissaa Sungiusarfik Ikinngutip allanneqassasoq piumasaraa. Tassami pissaanermik atuiffiusumi ullormi tassani nalunaaruteqarnermut immersugassaq sulisunit immersorneqarsimanngimmat tamanna pivoq, taakkulu ulluni tulluuttuni marlunni sulisussaani kuusimanngillat.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit akissut:

Sungiusarfik Ikinngummiit nalunaaruteqarnermi immersuiffissat Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup tigugunigit, allagaat eqqortumik immersorneqarsimanersoq Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup misissuiffigalugulu misissuataassavaa. Nalunaaruteqarnermi immersugassaq eqqortumik immersorneqarsimanngippat, utertinneqassaaq immikkoortut, eqqunngitsumik immersukkat, erseqqissarneqarnissaat pillugu qinnuiginninnermik ilaqartillugu. Aatsaat nalunaaruteqarnermi immersugassaq eqqortumik immersorneqarsimalerpat, Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik oqaaseqaateqassaaq taa-ssumalu nuutinera kommunimut angerlarsimaffiusumut kiisalu kommunimut najugaqarfiugallartumut nassiunneqassaaq, naggataatigullu suliaq pineqartoq taanna toqqorneqassalluni.

Imm. 7.

Sungiusarfik Ikinngummit akissut:

Sungiusarfik Ikinngummi najugaqartut akuersilluni uppersaammut atsiortarput, tamulugassatik, mamajukuutitik, sodavandiutitik, sigaretiutitik, ipaditik, oqarasuaatitik

angallattakkat, immiissutitik sulisunut tunniukkaangamikkit. Taamaattoq najugaqartut tamarmik pigisaminnik inimi paarnaartartumi paarsitsineq ajorput.

Sungiusarfik Ikinngummut Ombudsmandip pulaarnerata kingorna, najugaqartut namminneq tamulugassatik, mamakujuttuutitik, sodavandiutitik, sigaretiutitik, ipaditik, oqarasuaatitik angallattakkat, immiissutitik iniminniitittalerpaat. Tamakku namminneerlutik aqutarilerpaat.

Pujortartarnermut inerteqquteqarneq pillugu inatsit pillugu Sungiusarfik Ikinngut najugaqartunut ataatsimiisitsinikuuvoq. Tamanna aallaavigalugu, najugaqartunit arfineq-pingasusunit ataaseq, inimini pujortartarluni misiliumavoq. Sinneruttut allat silami pujortartarnerminnik ingerlatsiinnarumapput, tassa najugaqartunut allanut pujortarneq ajortunut akornusersuutaarusunnginnamik, matuma saniatigut taamaaliorneq tipeqartarpoq pujorlu pequtunut atisanullu nipputarluni. Sungiusarfik Ikinngutip illuaq-qamik pujortartarfimmik sanatitsinissaq sulissutiginiarpaa.

Sungiusarfik Ikinngutip maluginiarpaa, najugaqartut siusinnerusuklut nerisassaati-minnik pigisaminnillu inimi paarnaartartumi paarsisitsisarsimasut, ulluinnarni ullaakkut iterniarnermikkut makinniarnermikkullu aamma sininniartarnermikkut ajornartorsiuteqalersimasut. Qanoq sipaarsinnaanersut pigisaminnillu atuisarnissamut sulisunit tapersorneqarlutillu ilinniartinneqartaramik, pigaarpallaarsimatillutik, tamulugassaa-timinnik assigisaannillu sukkasuumik nungullugit nerisimagaangamik suut kinguneqaataasarnersut pillugit paasisaqarneruleriartorput.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit akissut:

Taakku Sungiusarfik Ikinngummut inissinneqarnikuunerat siunertaqarpoq. Tamarmik immikkut ineriartornissaminnut pilersaaruteqarput, taamaalillutik piginnaasaminnik ineriartortitsisinnaaniassallutik. Sungiusarfik Ikinngummi najugaqarnerminni anguniakkamik ilaatut, piginnaasaminnik ineriartortitsisussaapput.

Imm. 8:

Sungiusarfik Ikinngummit akissut:

Maleruagassat pigineqareersut saniatigut, maannakkut najugaqartunut illumi malittarisassat kakkiunneqarput, ilanngussaq takuuk.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit akissut:

Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu neqeroorutini tamani illumi malittarisassanik peqarnissaq pingaaruteqarpoq.

Imm. 9:

Sungiusarfik Ikinngummit akissut:

Ukiut tamaasa najugaqartup iliuusissatut pilersaarutai nutarterneqartarput. Iliuusissatut pilersaarummi allanneqartarput, najugaqartup piginnaasakiffii/nappaataata suussusersineri. Immikkoortortani tamani iliuusissatut pilersaarut nassaassaavoq, tassani sulisut taanna takusinnaavaat. Najugaqartut ineriartornissaannut pilersaarutaannik suliarineqarnermi sulisut peqataasarput. Immikkoortortami ataatsimiinnermut atatilugu aamma najugaqartup innarluutaa/nappaataata suussusersinera pillugu, google-mik ikiorserneqarnikkut, oqaluuserineqarsinnaasarpog. Sulisut najugaqartut ineriartornissamut pilersaarutaanniittut paasereeraangatigit atuareeraangatigilluunniit, internetimi annerunerusumik ujaasinissaminnut periarfissaqartut aamma ilisimatinneqartarput.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit akissut:

Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu neqeroorutini tamani innarluutillit pillugit inatsisit malinneqarnissaat Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmut pingaaruteqarpoq, matumani najugaqartut ineriartornissamut pilersaarutaannik suliaqartarnissaq ilanngullugu. Tassanimi allassimasarput suliniutit suut suliarineqassanersut, anguniakkallu suut anguniarneqassanersut.

Najugaqartut piginnaasakiffiinik suliaqarnermut tunngatillugu nalornissuteqaraanni, Pissassarfimmut attaveqarnissaq periarfissaavoq. Pissassarfik innarluutilinnut suliasaqarfimmi ukiorpaalunni misilittagaqarpoq, inuillu innarluutillit pillugit periarfissanut ilisimasarpassuaqarluni.

Imm. 10:

Sungiusarfik Ikinngummit akissut:

Angerlarsimaffimmi peqqissaasoq pulaarnikuuvoq, pineqartullu qanoq sullinneqartassanersut pillugu sulisunut pikkorissartitsinikuulluni.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit akissut:

Siusinnerusukkut innarluutillip piginnaasakinnerata ajorseriarnikuunera paaqqutarineqarnerulernalu pillugit pineqartup angerlarsimaffittut kommunianut Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik attaveqarnikuuvoq, taamaattumik Sungiusarfiup sullissarisaanut ilaajunnaareerluni. Tamanna aallaavigalugu, pineqartup pisariaqartitaanut naleqqussissaasumut, pineqartumut sumiiffimmik allamik nassaarnissaq pingaaruteqarpoq. Pineqartup angerlarsimaffittut kommunianit aalajangiineq suli utaqqineqarpoq.

Imm. 11:

Sungiusarfik Ikinngummit akissut:

Sungiusarfik Ikinngut sulisoqarpoq, aaqqiagiinnginnermut iliuuseqartarnermut ilitser-suisumik. Sulisut ataatsimiinnerinut atatillugu taanna sulisunut ilitersuisarpoq. Sapaatip akunnerani 36-mi aaqqiagiinnginnermut iliuuseqarneq pillugu sulisunut tamanut pikkorissartitsisoqassaaq. Ukiuni kingullerni marlussunni tusilartut ussersuutaannut pikkorissartitsisoqarnikuunngilaq, ukiallu ingerlanerani ataaseq ingerlanneqassaaq.

Pigaartut paarlaanneranni sulisut akornanni ingerlaavartumik ilisimasanik ingerlatitseqqiisoqartarpoq. Sapaatit akunneri marluk ingerlareerneru tamaasa sulisut ataatsimiittarput, matumani ataatsimiinnermi oqaluuseriumasatik immikkoortut saqqummiunnissaannut periarfissaqartarput. Tamatuma saniatigut assigiinngitsunik isumasarsianik saqqummiussinissamut sulisut kaammattorneqartarput.

Aqutsisut, sillimaniarnermut sinniisuusitaq aamma sulisut sinniisaat sukkulluunniit sulisunik aggerfigineqarnissaminnut oqaloqateqarnissaminnullu ammasarput.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit akissut:

Ulloq unnuarlu neqeroorummi sulisut tamarmik pitsaasunik sulinerminni avatangiiseqarnissaat Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmut pingaaruteqarpoq. Taamaattumik Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup ataani ulloq unnuarlu neqeroorutini sulisut tamarmik, oqilisaalluni oqaloqateqarnissamut periarfissaqarput.

Imm. 12:

Sungiusarfik Ikinngummit akissut:

Najugaqartut suleqatigalugit pujortartarnermut tunngatillugu malittarisassanik Sungiusarfik Ikinngut suliaqarnissamut piumassuseqarpoq. Siusinnerusukkut allassimanngitsumik malittarisassaqarpoq, pujortarneq silami pisassasoq aamma najugaqartunut oqartoqarnikuunngilaq, iniminna pujortartarnissaat inerteqqutaasoq. Pujortarnermut malittarisassat pillugit najugaqartut paasissutissinneqarnikuunngillat, taammaammat najugaqartut tamaasa suleqatigalugit pujortarnermut malittarisassanik maannakkut suliaqartoqassaaq.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit akissut:

Ulloq unnuarlu neqerooruteqarfiit tamakkerlutik malittarisassanut ilisimaarinninnissaat aamma pujortartarneq pillugu ulloq unnuarlu neqeroorutip nammineerluni malittarisassai, pujortartarneq pillugu inatsimmik eqquutsitsinissaat Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmut pingaaruteqarpoq. Ikuallattoqarnissaanut sillimaniarnermut tunngatil-

lugu, ikuallattoqalissagaluarpas, najugaqartut qanoq iliornissaminnik ilitsersuunneqas-sapput.

Imm. 13:

Sungiusarfik Ikinngummit akissut:

Iliuusissatut pilersaarut kommunimi sulianik suliarinnittartoq suleqatigalugu suliarine-qartarpoq, tamanna aamma ukioq manna pivoq. Iliuusissatut pilersaarutit sulii ilaqar-put, ataatsimiissutiginnissaat pillugu ullormik aalajangiiffigineqanngitsunik, kisianni u-kioq naatinngat taakku naammasiniarneqartussaapput. Ineriartornissamut pilersaa-rutit 2022-p aallartinnerani suliarineqarput, tamakku najugaqartut angerlarsimaffittut kommuniinut nassiuunneqarnikuupput. Ineriartornissamut pilersaarutit suliarineqartus-sanngoraangata sulianik suliarinnittartut attaveqarfigineqartarput aamma allannguiso-qarsimagaangat taakku allanneqartarput.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit akissut:

Najugaqartut ineriartornissaannut pilersaarutaasa nuutinnerinik Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik tigusaqartarpoq. Ineriartornissamut pilersaarummi taanna piffissap qa-noq ilinerani atuuttuutissanersoq allanneqarsimanngikkaangat, tamanna pillugu Su-ngiusarfik Ikinngut attavigineqartarpoq. Tassami ineriartornissamut pilersaarutit su-liarineqartarnerinut ullut, najugaqartumiit najugaqartumut allanngorartuummata, na-jugaqartut ineriartornissaannut pilersaarutit ingerlaavartumik Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit tiguneqartarput.

Imm. 14:

Sungiusarfik Ikinngummit akissut:

Sungiusarfik Ikinngut najugaqartunut, sulisunut, najugaqartup ilaqutaanut, nalunaa-rusiap naammassisap nuutinneranik nassuiaammik ilaqartumik nassiuussissaaq.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit akissut:

Uku allakkat nuutinnerinik Avannaata Kommunianut Isumaginninnermut Aqutsiso-qarfik nassiuussissaaq.”

Sulisuma ilaata Isumaginninnermillu Aqutsisoqarfimmi sulisup oqarasuaatikkut 19. december 2022-mi oqaloqatigiinneranni Isumaginninnermik Aqutsisoqarfim-mi sulisup oqaatigaa pissaanermik akuerisaasumik atuinissamut kommunalbe-styrelsip siumoortumik akuersissutaa pigineqanngitsoq.

Ikinngutip illumi malittarisassaasa nutaat assilinerat Isumaginninnermik Aqutsisoqarfimmit 23. december 2022-mi tiguara. Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup aammattaaq paasissutissiissutigaa pissaanermik atueriaatsit inatsimmik unioq-qutitsisut Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup kommunimut malugeqqullugit oqaatigisimagai. Taamaattumik Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup illumi malittarisassat nutartikkat assilinerat nassiuteqqullugu kommuni qinnutigeqqissimavaa. Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup aamma oqaatigaa pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip nutaap 1. januar 2023 aallarnerfigalugu atuutilersussaanera Ikinngummut malugeqquneqaqqissimasoq.

Naalakkersuisoqarfik allakkatigut 19. januar 2023-meersutigut nalunaarfigaara Naalakkersuisoqarfiup (Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup) Ikinngutillu oqaatigisimasaat maluginiarikka aamma ulloq unnuarlu neqeroorummik Ikinngummik misissuineq pillugu suliaq naammassillugu suliarineqartutut isigigiga.

Allakkama assilinerat kommunimut Ikinngummullu ulloq taanna nassiuppara.